

“Noem dit niet zomaar economische zelfmoord”

* Het Belang van Limburg/Zuid-West, Het Belang van Limburg/Genk, Het Belang van Limburg/Oost, Het Belang van Limburg/Hasselt, Het Belang van Limburg/Noord, Het Belang van Limburg/Zuid-Oost, Het Belang van Limburg/West

BRUSSEL 30 uur per week werken en toch hetzelfde loon krijgen: het lijkt een sprookje, maar voor de veertig vaste werknemers van de Belgische vrouwenbeweging Femma (KAV) wordt het vanaf januari werkelijkheid. De organisatie start een één jaar durend experiment om uit te zoeken wat het effect is van een kortere werkweek op haar werknemers en de partners en kinderen.

In een tijd waarin het burn-outsyndroom epidemische vormen lijkt aan te nemen en de overheid de pensioenleeftijd optrekt tot 67 jaar wil Femma - het vroegere KAV - het anders aanpakken. De organisatie gaat samen met de Brusselse universiteit VUB een jaar lang onderzoeken wat een verkorte werktijd doet met de werknemer én diens gezin. “We bereiden dit al vier jaar voor”, zegt Riet Ory, de van Borgloon afkomstige adjunct-directeur van Femma. “Vanaf januari gaan de veertig werknemers met een fulltimejob van 36 uur naar 30 uur werken per week.

Sociologieprofessor Ignace Glorieux (VUB) gaat met zijn team een tijdsbestedingsonderzoek doen aan de hand van een dagboek dat onze medewerkers bijhouden. We gaan niet alleen onderzoeken wat een kortere werkweek voor effect heeft op de kwaliteit van de arbeid, maar ook wat de gevolgen daarvan zijn op de vrije tijd, partner én kinderen.”

Er zijn volgens de organisatie al geslaagde buitenlandse voorbeelden. In het Zweedse rusthuis Svartedalen in Göteborg schakelden de werknemers in 2015 over naar een dertigurenwerkweek. De werknemers voelden zich gezonder en energiever, waren tijdens hun vrije tijd actiever én de rusthuisbewoners vonden dat de kwaliteit van de zorg erop vooruitging. Door de aanwerving van 14 extra personeelsleden stegen de personeelskosten op 18 maanden tijd met 1 miljoen euro. “Maar er waren evengoed terugverdieneffecten voor de maatschappij door minder ziekte dagen en minder werkloosheid.”

Gerijpte geesten

Ook bij Femma vraagt de operatie een investering. “We zijn ons eerst gaan afvragen of we niet anders konden gaan werken, want we wilden absoluut dat onze werknemers hun loon konden behouden. We hebben nu minder leidinggevenden en hebben de teams meer verantwoordelijkheid gegeven. Daarnaast zijn er vijf voltijdse werknemers extra aangeworven voor één jaar. Het onderzoek zelf kost ook 80.000 euro. Dat geld hopen we terug te halen uit de maatschappij omdat de hele samenleving van dit onderzoek profiteert.”

Toen de organisatie in 2014 het idee lanceerde, noemde ondernemersorganisatie Unizo het “van de pot gerukt”. “Ondertussen zijn de geesten gerijpt. Ik heb vaak gesprekken met werkgevers en die zien ook dat er een probleem is. Arbeidsduurverkortung is zeker niet in alle sectoren mogelijk, maar het is wel duidelijk dat jonge mensen andere dingen in hun leven minstens even belangrijk vinden als werk. Daarom willen we het debat aanzwengelen aan de onderhandelings- en keukentafel. Werkgevers zien dat de arbeidsmarkt onder druk staat. Het is ook te makkelijk om dit af te stempelen als economische zelfmoord. Er zijn genoeg voorbeelden, ook commerciële, waar dat niet zo is. Misschien is het niet zo'n gek idee om werknemers mee te laten genieten van de productiviteitswinst door die uit te keren in tijd in plaats van geld.”

Ongelijkheid

“Werkgevers wijzen vaak in hun argumentatie naar het feit dat we in 40 jaar tijd veel minder zijn gaan werken, maar toen zaten we nog in het kostwinnersmodel waarbij de man alleen ging werken. Nu werken we in een gezin met twee of met anderhalf. Op gezinsniveau zijn we zeker niet minder gaan werken. Trouwens, één op de vijf gezinnen is een eenoudergezin. Van de alleenstaande ouders kiest maar 2 procent voor een deeltijdse job en dat is ook logisch, want wie kan van 700 euro een gezin onderhouden? Het huidige economisch systeem veroorzaakt dus nog veel ongelijkheid.”

Mark VAN LUYK

Copyright © 2018 Mediahuis. Alle rechten voorbehouden